

နကဘဉ်ကွၢ်ထွဲနဖိအထးခိဉ်ဒ်လဲဉ်

- 1 မၤကဆိ.** မၤကဆိနဖိဆံးအဲကူတၢ်တၢ်ချး အဲမဲဟဲထီဉ်တက့ၢ်. ဝဲအဲမဲဟဲထီဉ်န့ဉ်, ထုးအိၤဒီးဖျူအိဉ်ရဲဉ် (fluoride) တၢ်ထုးဝဲအုဉ်တနံၤခံၤဘျီ, ကိးနံၤဒဲး, လိၤဆိဒ်တၢ်တၢ်ချးမံတက့ၢ်.
- 2 လဲၤဆူကသံဉ်သရၢ်အအိဉ်တက့ၢ်.** တၢ်ကဘဉ်လဲၤဆူ ဝဲကသံဉ်သရၢ်အအိဉ်ဝဲ အနံဉ်အိဉ်ဖျါဆၢကတုၤအဆိကတၢ် တဘျီလိၤ.
- 3 တဘဉ်ဟံတၢ်န့ၢ်ထံဒၤလၢလီၢ်မံပူၤဘဉ်.** တဘဉ်ဟံမံလိၤနဖိဒီးတၢ်န့ၢ်ထံဒၤ ဝဲအမံတဖိမံ မ့တမ့ၢ် ဝဲမ့ၢ်နၤခိန့ဉ်တဂ့ၤ.
- 4 ဟ့ဉ်တၢ်န့ၢ်ထံ မ့တမ့ၢ် ထံတက့ၢ်.** ဟ့ဉ်နဖိတၢ်န့ၢ်ထံ မ့တမ့ၢ် ထံ- တဘဉ်ဟ့ဉ်ဒုးအိဉ်နဖိတၢ်ထံလၢအပဉ်ယုဉ်ဒီးတၢ်ဆၢ, ဒ်အမ့ၢ် စိဉ်ဒၢ, တၢ်အထံ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂံၢ်ဘျးတဂ့ၤ.
- 5 တဘဉ်ဟ့ဉ်နီၤလီၢ်အိဉ်သကိး တၢ်အိဉ်, နိဉ်တၢၤ, မ့တမ့ၢ် နိဉ်ဆဲး တဖဉ်တဂ့ၤ.**

နမ့ၢ်ထၢန့ၢ်တၢ်အိဉ် မ့တမ့ၢ် နိဉ်တၢၤနိဉ်ဆဲးလၢ နထးခိဉ်အပူၤန့ဉ်, တဘဉ်ထၢန့ၢ်တၢ်သ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ် ဆူနဖိအထးခိဉ်အပူၤ ဒ်သိးကဟးဆဲးတၢ်ရၤလီၤ တၢ်ဖိယၢ်လၢအဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲအယၢ်အိဉ်တဖဉ်ကသုအဂီၢ်န့ဉ်လိၤ.

ယုထံဉ်မဲအကသံဉ်သရၢ် ဒီးရဲဉ်က့ၤ တၢ်သ့ဉ်ဆၢဖးကတီၢ်လၢ ကထံဉ်လိၢ်သးလၢနဖိအဂီၢ်တနံၤအံၤတက့ၢ်.

မၤလိအါထီဉ် ဘဉ်ယးလၢတၢ်ကွၢ်ထွဲနဖိအထးခိဉ်တက့ၢ်.

ရၤလီၢ်တၢ်ကတိၤ, ဒုးသ့ဉ်ညါပုၤအဂၤတဖဉ်လၢတၢ်အံၤအရၢဒိဉ်လၢကကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ဉ်အဖိအထးခိဉ်န့ဉ်လိၤ.

Maryland Dental Action Coalition
www.mdac.us

ဟ့ဉ် နဖိအထးခိဉ် လၢအပဲၤဒီးတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့လၢအတၢ်အိဉ်မူဒိတဖိအဂီၢ်တက့ၢ်.

ဟ်နဖိအထးခိၣ်လၢပွဲၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့

ထးခိၣ်လၢအပွဲၤဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အရ့ၣ်ဒိၣ်- ယုၣ်ဒီးဖိသၣ်ဆံးဒီးနဖိဆံးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ကိၣ်ပူၤအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့မ့ၢ်တဂ့ၤန့ၣ် ငုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၣ်ဒီး နဖိကတဖၣ်လၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်, တၢ်ကတိၤတၢ်, ဒီးတၢ်မၤလိန့ၣ်လီၤ.
- ဖိသၣ်အမဲန့ၣ် ကဲထီၣ်သးပုၤအမဲန့ၣ်လီၤ.

ထးခိၣ်အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့လၢအဂ့ၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အလီၢ်အိၣ်ယါမနၤလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ကိးကလုာ်ဒီးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- မဲယၢ်အိၣ်န့ၣ်ငုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဆါလၢနဖိအဂီၢ်ဒီးလီၤဘၣ်ယိၣ်လၢနကအိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ဂ့ၢ်ကိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- နမၤစၢၤဒိသဒါမဲယၢ်အိၣ်သ့ ဒိဖျိကွၢ်ထွဲနဖိအထးခိၣ်ကိးမ့ၢ်နံၤဒီးန့ၣ်လီၤ.

နကဘၣ်ကွၢ်ထွဲ နထးခိၣ်ဖဲနအိၣ်ဒီး နဟူးနသးအခါဒ်လဲၣ်.

တၢ်ကွၢ်ထွဲနထးခိၣ်ဖဲ နအိၣ်ဒီးဟူးသးအဆၢကတိၤမ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ၣ်ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. နထးခိၣ်အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့န့ၣ် မၤဘၣ်ဒိနၤဒီးနဖိသ့န့ၣ်လီၤ.

ထူး: ထူးနမဲတနံၤခံၣ်ချီ (လိဆိၣ်တၢ်တချူးမံအခါ) ဒီးတၢ်ထူးမဲ လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးဖျူအိးရဲး (fluoride)တက့ၢ်.

လုၣ်မၤကဆိမဲ. မၤကဆိမဲ ဒီးလုၣ်မၤကဆိမဲတနံၤတဘျီတက့ၢ်. စူးကါလုၣ်မၤကဆိမဲတခိၣ်ယီၢ်ဒီးတတ်ယၣ်ယၣ် ဒီးအကတၢ်န့ၣ် ဘံတရဲးနစုမ့ၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. ထူးထီၣ်ထူးလီၤလုၣ်ဒီး မၤကဆိမဲအီၤလၢ နမဲတဘျီစုၣ်စုၣ်အဘၣ်စၢၤတက့ၢ်.

လဲၤဆူမဲကသံၣ်သရၣ်အအိၣ်တက့ၢ်. တၢ်လဲၤဆူမဲကသံၣ်သရၣ်ဖဲ အိၣ်ဒီးဟူးသးအခါန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ပူၤဖျဲးန့ၣ်လီၤ.

အိၣ်တၢ်သူတၢ်သၣ်ဒီးတၢ်ဒီးတၢ်လၣ်တက့ၢ်. ဟးဆူးတၢ်အိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အီၤလၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဆၢ, ဒ်အမ့ၢ်စိၣ်ဒ်, တၢ်အထံ, ခူခံၣ်, ဒီး တၢ်ဆၢကိၣ်လိၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.

ဟ်နဖိအထးခိၣ်လၢပွဲၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, ဟ့ၣ်နဖိအထးခိၣ်ပွဲၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့လၢတၢ်အိၣ်မူဒီတစိၤအဂီၢ်တက့ၢ်.